

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**1 Ocak- 31 Aralık 2013 hesap dönemine ait
finansal tablolar ve bağımsız denetim raporu**

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Bağımsız denetim raporu	1 - 2
Finansal durum tablosu	3
Kapsamlı gelir tablosu	4
Özkaynak değişim tablosu	5
Nakit akım tablosu	6
Finansal tablolara ilişkin dipnotlar	7 - 56

FİNANSAL TABLOLAR HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. Yönetim Ortakları'na:

Giriş

1. Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (Tümosan veya Şirket)'nin 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle hazırlanan ve ekte yer alan finansal durum tablosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait kapsamlı gelir tablosunu, özkaynak değişim tablosunu, nakit akış tablosunu ve önemli muhasebe politikalarının özeti ve diğer açıklayıcı dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal tablolarla ilgili olarak Şirket yönetiminin sorumluluğu

2. Şirket yönetimi bu finansal tabloların Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmasından ve gerçeğe uygun olarak sunumundan ve bunun için finansal tabloların usulsüzlük veya hatadan kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanmasını sağlamak amacıyla yönetim tarafından gerekli görülen iç kontrollerden sorumludur.

Bağımsız denetim kuruluşunun sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, Şirket yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca Şirket yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akışlarını, TMS (bkz. Not 2) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Diğer İlgili Mevzuattan Kaynaklanan Bağımsız Denetçi Yükümlülükleri Hakkında Raporlar

5. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir, ayrıca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2013 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
6. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 378. Maddesine göre, pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Aynı kanunun 398. Maddesinin 4. fıkrasına göre, denetçinin, yönetim kurulunun şirketi tehdit eden veya edebilecek nitelikteki riskleri zamanında teşhis edebilmek ve risk yönetimini gerçekleştirebilmek için 378 inci maddede öngörülen sistemi ve yetkili komiteyi kurup kurmadığını, böyle bir sistem varsa bunun yapısı ile komitenin uygulamalarını açıklayan, esasları KGK tarafından belirlenecek, ayrı bir rapor düzenleyerek, denetim raporuyla birlikte, yönetim kuruluna sunması gerekmektedir. Denetimimiz, bu riskleri yönetmek için Şirket Yönetimi'nin, gerçekleştirdiği faaliyetlerin operasyonel etkinliği ve yeterliliğini değerlendirmeyi kapsamamaktadır. Bilanço tarihi itibarıyla KGK tarafından henüz bu raporun esasları hakkında bir açıklama yapılmamıştır. Dolayısıyla bu konuya ilişkin ayrı bir rapor hazırlanmamıştır. Bununla birlikte, Şirket, söz konusu komiteyi 10 Haziran 2013 tarihinde kurmuş olup, komite 3 üyeden oluşmaktadır. Komite kurulduğu tarihten rapor tarihine kadar Şirket'in varlığını, gelişmesini tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla yönelik 1 defa toplanmış ve hazırladığı raporları Yönetim Kurulu'na sunmuştur.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Metin Canoğulları, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 3 Mart 2014

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle finansal durum tablosu (Para birimi Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş)
Varlıklar	Dipnot Referansları	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Dönen varlıklar		188.979.813	252.744.117
Nakit ve nakit benzerleri	5	5.353.636	22.021.784
Finansal yatırımlar	6	242.251	-
Ticari alacaklar		53.792.169	52.370.805
<i>İlişkili olmayan taraflardan alacaklar</i>	9	53.481.090	51.962.276
<i>İlişkili taraflardan ticari alacaklar</i>	29	311.079	408.529
Diğer alacaklar	29	131.435	78.742.029
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	29	131.435	78.742.029
Stoklar	10	96.405.746	67.260.905
Peşin ödenmiş giderler		2.848.724	1.098.775
Diğer dönen varlıklar	19	30.205.852	31.249.819
Duran varlıklar		98.429.090	75.278.795
Maddi duran varlıklar, net	11	84.212.934	72.394.794
Maddi olmayan duran varlıklar, net	12	7.801.456	2.163.406
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	14	358.982	367.847
Diğer alacaklar	29	6.055.718	-
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	29	6.055.718	-
Diğer duran varlıklar	19	-	352.748
Toplam varlıklar		287.408.903	328.022.912

İlişikte 7 ile 54'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle finansal durum tablosu (Para birimi Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş)
Kaynaklar	Dipnot referansları	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kısa vadeli yükümlülükler		50.583.033	124.871.921
Kısa vadeli borçlanmalar	7	639.468	4.817.900
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	7	2.906.810	16.659.031
Diğer finansal yükümlülükler		-	25.916.317
Ticari borçlar		33.398.269	53.908.496
-İlişkili taraflara ticari borçlar	29	139.962	68.777
-İlişkili taraflara olmayan ticari borçlar	9	33.258.307	53.839.719
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	1.064.414	1.822.892
Ertelenmiş gelirler		1.556.375	5.963.558
Dönem karı vergi yükümlülüğü	27	4.319.199	7.838.393
Kısa vadeli karşılıklar		6.365.912	4.789.147
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	518.366	385.980
-Diğer kısa vadeli karşılıklar	15	5.847.546	4.403.167
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	19	332.586	3.156.187
Uzun vadeli yükümlülükler		3.135.147	4.661.182
Uzun vadeli borçlanmalar	7	41.512	1.797.539
Uzun vadeli karşılıklar		2.039.725	1.582.941
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	2.039.725	1.582.941
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	1.053.910	1.280.702
Özkaynaklar		233.690.723	198.489.809
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	20	115.000.000	115.000.000
Paylara ilişkin primler	20	13.074.563	26.241.624
Maddi duran varlık değerlendirme fonu	2.3.1	39.371.136	39.371.136
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	20	3.954.095	85.576
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		227.596	341.015
- Emeklilik planlarından aktüeryal kayıp / kazançlar fonu	18	227.596	341.015
Geçmiş yıl zararları		-	(12.092.063)
Dönem net kârı	20	62.063.333	29.542.521
Toplam yükümlülükler ve özkaynaklar		287.408.903	328.022.912

İlişikte 7 ile 54'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı gelir tablosu (Para birimi Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş)
	Dipnot referansları	1 Ocak- 31 Aralık 2013	1 Ocak- 31 Aralık 2012
Sürdürülen faaliyetler			
Hasılat	21	445.085.493	291.562.394
Satışların maliyeti (-)	21	(347.944.442)	(237.962.299)
Brüt kar	21	97.141.051	53.600.095
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	22	(1.964.326)	(920.888)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	22	(16.101.761)	(12.934.475)
Genel yönetim giderleri (-)	22	(4.870.280)	(5.456.829)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	24	2.690.543	3.270.561
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	24	(2.431.963)	(1.288.602)
Esas faaliyet karı		74.463.264	36.269.862
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		759.777	-
Finansman geliri öncesi faaliyet karı		75.223.041	36.269.862
Finansal gelirler	25	7.884.429	12.947.316
Finansal giderler (-)	26	(6.318.081)	(11.695.225)
Vergi öncesi karı		76.789.389	37.521.953
Vergi gideri			
- Dönem vergi gideri (-)	27	(14.924.493)	(7.838.392)
- Ertelemiş vergi geliri / (gideri)	27	198.437	(141.040)
Net dönem karı		62.063.333	29.542.521
Diğer kapsamlı gelir/(gider):			
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında hesaplanan aktüeryal kayıplar/kazançlar		(141.774)	117.243
Vergi etkisi	2.3.1	28.355	(23.449)
Diğer kapsamlı gelir (vergi sonrası)		(113.419)	93.794
Toplam kapsamlı gelir		61.949.914	29.636.315
Ana hissedarlara ait hisse başına kazanç (tam TL)	28	0,5397	0,2569
Ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı (1 TL'den ortalama hisse senedi)		115.000.000	115.000.000

İlişikte 7 ile 54'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
öz kaynak değişim tablosu
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

	Sermaye	Paylara ilişkin primler (Dipnot 20)	Maddi duran varlık değerleme fonu (Dipnot 2.3.1)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Emeklilik planlarından aktüeryal kayıp kazanç fonu	Geçmiş yıl zararları	Net dönem karı / (zararı)	Toplam
31 Aralık 2011 (Daha önce raporlanan)	55.950.000	-	39.371.136	85.576	-	(7.341.355)	53.950.773	142.016.130
Zorunlu muhasebe değişikliğinin etkisi – TMS 19	-	-	-	-	247.221	-	(247.221)	142.016.130
1 Ocak 2012	55.950.000	-	39.371.136	85.576	247.221	(7.341.355)	53.703.552	142.016.130
Transferler	49.050.000	-	-	-	-	4.653.552	(53.703.552)	-
Sermaye artışı	10.000.000	26.241.624	-	-	-	-	-	36.241.624
Bölünmeye ilişkin çıkışlar	-	-	-	-	-	(9.404.260)	-	(9.404.260)
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	29.542.521	29.542.521
Döneme ait kapsamlı gelir	-	-	-	-	93.794	-	-	93.794
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	93.794	-	29.542.521	29.636.315
31 Aralık 2012	115.000.000	26.241.624	39.371.136	85.576	341.015	(12.092.063)	29.542.521	198.489.809
31 Aralık 2012 (Daha önce raporlanan)	115.000.000	26.241.624	39.371.136	85.576	-	(11.844.842)	29.636.315	198.489.809
Zorunlu muhasebe değişikliğinin etkisi – TMS 19	-	-	-	-	341.015	(247.221)	(93.794)	-
1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla yeniden düzenlenmiş	115.000.000	26.241.624	39.371.136	85.576	341.015	(12.092.063)	29.542.521	198.489.809
Transferler	-	(13.167.061)	-	3.868.519	-	38.841.063	(29.542.521)	-
Ödenen temettü	-	-	-	-	-	(26.749.000)	-	(26.749.000)
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	62.063.333	62.063.333
Döneme ait kapsamlı gelir	-	-	-	-	(113.419)	-	-	(113.419)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(113.419)	-	62.063.333	61.949.914
31 Aralık 2013	115.000.000	13.074.563	39.371.136	3.954.095	227.596	-	62.063.333	233.690.723

İlişikte 7 ile 54'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait nakit akım tablosu (Para birimi Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş)
	Dipnot referansları	1 Ocak- 31 Aralık 2013	1 Ocak- 31 Aralık 2012
Vergi öncesi net kar		76.789.389	37.521.953
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit ile net kar arasındaki mutabakat:			
Amortisman ve itfa ve tükenme payları	10, 11, 13	5.287.220	4.906.879
Kıdem tazminatı karşılığı	17	554.030	360.061
Şüpheli alacak karşılığı	9	247.373	-
Stok değer düşüklüğü karşılığı	10	791.725	1.283.313
Maddi duran varlık satış karı	22	(76.332)	-
Kullanılmamış izin karşılığı	17	132.386	52.210
Garanti karşılığı, net	15	1.730.381	(1.044.063)
İskonto (gelirleri)/giderleri, net		-	-
Dava karşılığı	15	(286.001)	286.001
Faiz ve faktoring giderleri	26	5.371.230	9.879.253
Faiz gelirleri	25	(6.673.989)	(9.964.252)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		83.867.412	43.281.355
Varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişim			
Finansal yatırımlar		(242.251)	-
Ticari ve diğer alacaklar, net		(1.766.187)	(20.476.799)
İlişkili taraflarla ticari işlemler, net		168.635	(17.188.476)
Stoklar		(29.936.566)	11.011.762
Diğer dönen varlıklar		(705.982)	(12.274.305)
Diğer duran varlıklar		352.748	(284.506)
Ticari borçlar		(20.581.412)	(31.667.503)
Diğer yükümlülükler ve borç karşılıkları		(5.159.368)	7.566.433
Diğer uzun vadeli yükümlülükler ve borç karşılıkları		1.444.379	(717.690)
Ödenen kıdem tazminatları	17	(97.246)	(80.906)
Ertelenmiş gelirler		(4.407.183)	-
Ödenen vergiler		(18.443.687)	(2.283.955)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		4.493.292	(23.114.590)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit			
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	11, 12	(22.743.410)	(3.987.441)
Maddi duran varlık satışından sağlanan nakit		76.332	-
Alınan faizler		-	43.185
İlişkili taraflara verilen avanslar		78.610.594	9.904.930
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/ (kullanılan) net nakit		55.943.516	5.960.674
Finansal faaliyetlerde kullanılan net nakit			
Alınan banka kredileri		-	39.284.676
Ödenen krediler ve finansal borçlar		(45.602.997)	(26.823.620)
Ödenen faiz		(5.371.230)	(9.879.253)
İlişkili taraflara ticari olmayan işlemler, net		(6.055.718)	63.799
Ödenen temettü		(26.749.000)	-
Sermaye artışı		-	36.241.624
Alınan faiz		6.673.989	-
Finansal faaliyetlerden sağlanan / (kullanılan) net nakit		(77.104.956)	38.887.226
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net (azalış)/artış		(16.668.148)	21.733.310
Dönem başı itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	21.981.784	248.474
Dönem sonu itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	5.313.636	21.981.784

İlişikte 7 ile 54'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (Para birimi Türk Lirası (TL))

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (eski adıyla Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) ("Tümosan" veya "Şirket"), 1975 yılında motor parçaları, aktarma organları ve benzeri teçhizatı üretmek amacıyla kurulmuş, ancak daha sonraları faaliyetlerini dizel motor ve traktör üretiminde yoğunlaştırmıştır. Türkiye'nin ilk dizel motor üreticisi olma özelliğini taşıyan Tümosan, aynı marka ile üretilen traktörlere dizel motor sağlaması yanında, diğer dizel motor araç üreten firmalara da uzun yıllar dizel motor üretimi gerçekleştirmiştir.

Şirket, 18 Ağustos 1998 tarihinde özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve Makine Kimya Enstitüsü Kurumu'na ait Şirket hisseleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmiş ve bir yıl içerisinde de özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasına karar verilmiştir.

Şirket'in 24 Nisan 2000 tarihinde özelleştirme ihalesine 4 firma katılmış, ihale sonucunda Anadolu Ortak Girişim Grubu birinci sırada ve Konya Selçuklu Ortak Girişim Grubu ikinci sırada yer almıştır. İhale sonucunda alıcı olarak belirlenen girişimcilere sırası ile yöneltilen satış sözleşmesinin belirlenen sürelerde imzalanmaması nedeniyle teminatları irat kaydedilmiş ve ihale olumlu olarak sonuçlandırılmamıştır. İhale sonrasında faaliyetlerine kısıtlı olarak devam eden Tümosan, 7 Şubat 2003 tarihinde Sümer Holding'e bağlanmıştır. Özelleştirilmesi amacıyla ikinci kez ihaleye 2004 yılında çıkmış ve Tümosan varlık satışı ile Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınarak 1 Temmuz 2004 tarihinde devir teslim işlemi tamamlanmıştır. 5 Aralık 2012 tarihinde Şirket'in 26% hissesi Borsa İstanbul'da halka arz edilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.'nin hisse senetleri 5 Aralık 2012'den itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmektedir. Şirket'in merkezi ve fabrikası, aşağıdaki adreslerde bulunmaktadır:

Finansal tabloların onaylanması

Finansal tablolar, Yönetim Kurulu adına Şirket Genel Müdürü Sayın Kurtuluş Öğün tarafından 3 Mart 2014 tarihinde yayınlanmak üzere imzalanmıştır. Bu finansal tablolara baz olan yasal finansal tablolar Genel Kurul'un onayıyla kesinleştirilir.

Genel müdürlük:

İstanbul Dünya Ticaret Merkezi A3 Blok Kat:8, 34149, İstanbul/Türkiye

Fabrika:

Büyükkayacak Mahallesi Aksaray Çevre Yolu Caddesi No:7/1 Selçuklu/Konya/Türkiye

Şirket'in ortakları ve paylarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	%68,57	%67,58
Muzaffer Albayrak	%1,74	%5,72
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	%1,74	%2,84
Bayram Albayrak	%1,74	%2,84
Nuri Albayrak	%1,74	%2,84
Kazım Albayrak	%1,74	%2,84
Mustafa Albayrak	%1,74	%2,84
Hedef Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	%1,74	-
Halka açık kısım	%19,25	%12,50
	%100	%100

Şirket, ana hissedarı Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmakla beraber, Albayrak Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Şirket'in çalışan ortalama beyaz yakalı personel sayısı 125 (31 Aralık 2012 - 106), mavi yakalı personel sayısı ise 290 (31 Aralık 2012 - 255)'dir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Finansal Tabloların Hazırlanma İlkeleri

Şirket'in finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TMS/TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nda ("UFRS") meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Şirket'in finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

İçerik ve tutar itibarıyla önem arz eden her türlü kalem, benzer nitelikte dahi olsa, finansal tablolarda ayrı gösterilir. Önemli olmayan tutarlar, esasları veya fonksiyonları açısından birbirine benzeyen kalemler itibarıyla toplulaştırılarak gösterilir. İşlem ve olayın özünün mahsubu gerekli kılması sonucunda, bu işlem ve olayın net tutarları üzerinden gösterilmesi veya varlıkların, değer düşüklüğü düşüldükten sonraki tutarları üzerinden izlenmesi, mahsup edilmeme kuralının ihlali olarak değerlendirilmez. Şirket'in normal iş akışı içinde gerçekleştirdiği işlemler sonucunda, elde ettiği gelirler, işlem veya olayın özüne uygun olması şartıyla net değerleri üzerinden gösterilir.

Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Şirket'in fonksiyonel ve raporlama para birimi olan Türk Lirası ("TL") olarak hazırlanmıştır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket'in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Şirket'in mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar – Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Değişiklik işletmenin finansal araçlarını netleştirmeye ilişkin hakları ve ilgili düzenlemeler (örnek teminat sözleşmeleri) konusunda bazı bilgileri açıklamasını gerektirmektedir. Getirilen açıklamalar finansal tablo kullanıcılarına;

- i) Netleştirilen işlemlerin şirketin finansal durumuna etkilerinin ve muhtemel etkilerinin değerlendirilmesi için ve
- ii) TFRS'ye göre ve diğer genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlanmış finansal tabloların karşılaştırılması ve analiz edilmesi için faydalı bilgiler sunmaktadır.

Yeni açıklamalar TMS 32 uyarınca bilançoda netleştirilen tüm finansal araçlar için verilmelidir. Söz konusu açıklamalar TMS 32 uyarınca bilançoda netleştirilememiş olsa dahi uygulanabilir ana netleştirme düzenlemesine veya benzer bir anlaşmaya tabi olan finansal araçlar için de geçerlidir. Değişiklik sadece açıklama esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal tabloları üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TMS 1 Finansal Tabloların Sunumu (Değişiklik) – Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Unsurlarının Sunumu

Yapılan değişiklikler diğer kapsamlı gelir tablosunda gösterilen kalemlerin sadece gruplamasını değiştirmektedir. Bundan sonra diğer kapsamlı gelir tablosunda ileriki bir tarihte gelir tablosuna sınıflanabilecek (veya geri döndürülebilecek) kalemlerin hiçbir zaman gelir tablosuna sınıflanamayacak kalemlerden ayrı gösterilmesi gerekmektedir. Değişiklik sadece sunum esaslarını etkilemiştir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar (Değişiklik)

Standartta yapılan değişiklik kapsamında birçok konuya açıklık getirilmiş veya uygulamada değişiklik yapılmıştır. Yapılan birçok değişiklikten en önemlileri tazminat yükümlülüğü aralığı mekanizması uygulamasının kaldırılması, tanımlanmış fayda planlarında aktüeryal kar/zararının diğer kapsamlı gelir altında yansıtılması ve kısa ve uzun vadeli personel sosyal hakları ayrımının artık personelin hak etmesi prensibine göre değil de yükümlülüğün tahmini ödeme tarihine göre belirlenmesidir.

Grup, aktüeryal kazanç/kayıplarını zaten diğer kapsamlı gelir olarak yansıttığı için, aktüeryal kazanç/kaybın muhasebeleştirilmesinde oluşan değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerine bir etkisi olmamıştır. Ancak, kısa ve uzun vadeli personel sosyal haklarının sunumunda oluşan değişiklik kapsamında, kısa vadeli borç karşılıklarında sunulan kullanılmamış izin karşılıkları, geriye dönük olarak uzun vadeli borç karşılıkları olarak sınıflandırılmış ve aktüeryal hesaplama tabi tutulmuştur.

TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar (Değişiklik)

TFRS 10'nun ve TFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, KGK TMS 27'de de değişiklikler yapmıştır. Yapılan değişiklikler sonucunda, artık TMS 27 sadece bağlı ortaklık, müştereken kontrol edilen işletmeler ve iştiraklerin bireysel finansal tablolarda muhasebeleştirilmesi konularını içermektedir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmamıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar (Değişiklik)

TFRS 11'in ve TFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, KGK TMS 28'de de değişiklikler yapmış ve standardın ismini TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar olarak değiştirmiştir. Yapılan değişiklikler ile iştiraklerin yanı sıra, iş ortaklıklarında da özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirme getirilmiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar

TFRS 10 - TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar Standardının konsolidasyona ilişkin kısmının yerini almıştır. Hangi şirketlerin konsolide edileceğini belirlemede kullanılacak yeni bir "kontrol" tanımı yapılmıştır. Mali tablo hazırlayıcılarına karar vermeleri için daha fazla alan bırakan, ilke bazlı bir standarttır. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

TFRS 11 Müşterek Düzenlemeler

Standart müşterek yönetilen iş ortaklıklarının ve müşterek faaliyetlerin nasıl muhasebeleştirileceğini düzenlemektedir. Yeni standart kapsamında, artık iş ortaklıklarının oransal konsolidasyona tabi tutulmasına izin verilmemektedir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları

TFRS 12 iştirakler, iş ortaklıkları, bağlı ortaklıklar ve yapısal işletmelere ilişkin verilmesi gereken tüm dipnot açıklama gerekliliklerini içermektedir. Şirket söz konusu açıklamaları Not 11'da sunmaktadır.

TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değerin Ölçümü

Yeni standart gerçeğe uygun değer TFRS kapsamında nasıl ölçüleceğini açıklamakla beraber, gerçeğe uygun değer ne zaman kullanılabilir ve/veya kullanılması gerektiği konusunda bir değişiklik getirmemektedir. Tüm gerçeğe uygun değer ölçümleri için rehber niteliğindedir. Yeni standart ayrıca, gerçeğe uygun değer ölçümleri ile ilgili ek açıklama yükümlülükleri getirmektedir. Yeni açıklamaların sadece TFRS 13'ün uygulamaya başlandığı dönemden itibaren verilmesi gerekmektedir. Standardın Şirket'in yıl sonu finansal tabloları üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TFRYK 20 Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Hafriyat (Dekapaj) Maliyetleri

Yorum, üretim aşamasındaki hafriyatların ne zaman ve hangi koşullarda varlık olarak muhasebeleşeceği, muhasebeleşen varlığın ilk kayda alma ve sonraki dönemlerde nasıl ölçüleceğine açıklık getirmektedir. Söz konusu yorum Şirket için geçerli değildir ve Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır.

Uygulama Rehberi (TFRS 10, TFRS 11 ve TFRS 12 değişikliği)

Değişiklikler geriye dönük düzeltme yapma gerekliliğini ortadan kaldırmak amacıyla sadece uygulama rehberinde yapılmıştır. İlk uygulama tarihi "TFRS 10'un ilk defa uygulandığı yıllık hesap döneminin başlangıcı" olarak tanımlanmıştır. Kontrolün olup olmadığı değerlendirilmesi karşılaştırmalı sunulan dönemin başı yerine ilk uygulama tarihinde yapılacaktır. Eğer TFRS 10'a göre kontrol değerlendirilmesi TMS 27/TMSYK 12'ye göre yapılandan farklı ise geriye dönük düzeltme etkileri saptanmalıdır. Ancak, kontrol değerlendirilmesi aynı ise geriye dönük düzeltme gerekmez. Eğer birden fazla karşılaştırmalı dönem sunuluyorsa, sadece bir dönemin geriye dönük düzeltilmesine izin verilmiştir. Aynı sebeplerle

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

TFRS 11 ve TFRS 12 uygulama rehberlerinde de değişiklik yapılmış ve geçiş hükümleri kolaylaştırılmıştır. Değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TFRS'deki iyileştirmeler

1 Ocak 2013 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olan ve aşağıda açıklanan 2009-2011 dönemi yıllık TFRS iyileştirmelerinin Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde bir etkisi olmamıştır.

TMS 1 Finansal Tabloların Sunuşu:

İhtiyari karşılaştırmalı ek bilgi ile asgari sunumu mecburi olan karşılaştırmalı bilgiler arasındaki farka açıklık getirilmiştir.

TMS 16 Maddi Duran Varlıklar:

Maddi duran varlık tanımına uyan yedek parça ve bakım ekipmanlarının stok olmadığı konusuna açıklık getirilmiştir.

TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum:

Hisse senedi sahiplerine yapılan dağıtımların vergi etkisinin TMS 12 kapsamında muhasebeleştirilmesi gerektiğine açıklık getirilmiştir. Değişiklik, TMS 32'de bulun mevcut yükümlülükleri ortadan kaldırıp şirketlerin hisse senedi sahiplerine yaptığı dağıtımlardan doğan her türlü gelir vergisinin UMS 12 hükümleri çerçevesinde muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir.

TMS 34 Finansal Raporlama:

TMS 34'de her bir faaliyet bölümüne ilişkin toplam bölüm varlıkları ve borçları ile ilgili istenen açıklamalara açıklık getirilmiştir. Faaliyet bölümlerinin toplam varlıkları ve borçları sadece bu bilgiler işletmenin faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili merciine düzenli olarak raporlanıyorsa ve açıklanan toplam tutarlarda bir önceki yıllık mali tablolara göre önemli değişiklik olduysa açıklanmalıdır.

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Şirket tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Şirket aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum - Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Değişiklik "muhasebeleştirilen tutarları netleştirme konusunda mevcut yasal bir hakkının bulunması" ifadesinin anlamına açıklık getirmekte ve TMS 32 netleştirme prensibinin eş zamanlı olarak gerçekleşmeyen ve brüt ödeme yapılan hesaplaşma (takas büroları gibi) sistemlerindeki uygulama alanına açıklık getirmektedir. Değişiklikler 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

TFRS 9 Finansal Araçlar – Sınıflandırma ve Açıklama

Aralık 2011 de yapılan değişiklikle yeni standart, 1 Ocak 2015 tarihi ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olacaktır. TFRS 9 Finansal Araçlar standardının ilk safhası finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçülmesi ve sınıflandırılmasına ilişkin yeni hükümler getirmektedir. TFRS 9'a yapılan değişiklikler esas olarak finansal varlıkların sınıflama ve ölçümünü ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılan finansal yükümlülüklerin ölçümünü etkileyecektir ve bu tür finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişikliklerinin kredi riskine ilişkin olan kısmının diğer kapsamlı gelir tablosunda sunumunu gerektirmektedir. Standardın erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRYK Yorum 21 Zorunlu Vergiler

Bu yorum, zorunlu vergiye ilişkin yükümlülüğün işletme tarafından, ödemeyi ortaya çıkaran eylemin ilgili yasalar çerçevesinde gerçekleştiği anda kaydedilmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. Aynı zamanda bu yorum, zorunlu verginin sadece ilgili yasalar çerçevesinde ödemeyi ortaya çıkaran eylemin bir dönem içerisinde kademeli olarak gerçekleşmesi halinde kademeli olarak tahakkuk edebileceğine açıklık getirmektedir. Asgari bir eşik aşılması halinde ortaya çıkan bir zorunlu verginin, asgari eşik aşılmadan yükümlülük olarak kayıtlara alınamayacaktır. Bu yorum 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yorumun geçmişe dönük olarak uygulanması zorunludur. Söz konusu yorum Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde hiçbir etkisinin olması beklenmemektedir.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut UFRS standartlarındaki değişiklikler UMSK tarafından yayınlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiştir. Fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Şirket finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar (Değişiklik)

UFRS 10 standardı yatırım şirketi tanımına uyan şirketlerin konsolidasyon hükümlerinden muaf tutulmasına ilişkin bir istisna getirmek için değiştirilmiştir. Konsolidasyon hükümlerine getirilen istisna ile yatırım şirketlerinin bağlı ortaklıklarını UFRS 9 Finansal Araçlar standardı hükümleri çerçevesinde gerçeğe uygun değerden muhasebeleştirmeleri gerekmektedir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde hiçbir etkisi olmayacaktır.

UMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü - Finansal olmayan varlıklar için geri kazanılabilir değer açıklamaları (Değişiklik)

UMSK, UFRS 13 'Gerçeğe uygun değer ölçümleri'ne getirilen değişiklikten sonra UMS 36 Varlıklarda değer düşüklüğü standardındaki değer düşüklüğüne uğramış varlıkların geri kazanılabilir değerlerine ilişkin bazı açıklama hükümlerini değiştirmiştir. Değişiklik, değer düşüklüğüne uğramış varlıkların (ya da bir varlık grubunun) gerçeğe uygun değerinden elden çıkarma maliyetleri düşülmüş geri kazanılabilir tutarının ölçümü ile ilgili ek açıklama hükümleri getirmiştir. Bu değişiklik, 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. İşletme UFRS 13'ü uygulamışsa erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme – Türev ürünlerin devri ve riskten korunma muhasebesinin devamlılığı (Değişiklik)

UMSK, Haziran 2013'de UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardına getirilen değişiklikleri yayınlamıştır. Bu değişiklik, finansal riskten korunma aracının kanunen ya da düzenlemeler sonucunda merkezi bir karşı tarafa devredilmesi durumunda riskten korunma muhasebesinin durdurulmasını zorunlu kılan hükme dar bir istisna getirmektedir. Bu değişiklik, 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde bir etkisi olması beklenmemektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 9 Finansal Araçlar – Riskten Korunma Muhasebesi ve UFRS 9, UFRS 7 ve UMS 39’daki değişiklikler – UFRS 9 (2013)

UMSK Kasım 2013’de, yeni riskten korunma muhasebesi gerekliliklerini ve UMS 39 ve UFRS 7’deki ilgili değişiklikleri içeren UFRS 9’un yeni bir versiyonunu yayınlamıştır. İşletmeler tüm riskten korunma işlemleri için UMS 39’un riskten korunma muhasebesi gerekliliklerini uygulamaya devam etmek üzere muhasebe politikası seçimi yapabilirler. Bu Standart’ın zorunlu bir geçerlilik tarihi yoktur, fakat halen uygulanabilir durumdadır ve yeni bir zorunlu geçerlilik tarihi, UMSK projenin değer düşüklüğü fazını bitirdikten sonra belirlenecektir. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS’ndaki iyileştirmeler

UMSK, Aralık 2013’de ‘2010–2012 dönemi’ ve ‘2011–2013 Dönemi’ olmak üzere iki dizi ‘UFRS’nda Yıllık İyileştirmeler’ yayınlamıştır. Standartların “Karar Gereçekleri”ni etkileyen değişiklikler haricinde değişiklikler 1 Temmuz 2014’den itibaren geçerlidir.

Yıllık iyileştirmeler - 2010–2012 Dönemi

UFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler:

Hakediş koşulları ile ilgili tanımlar değişmiş olup sorunları gidermek için performans koşulu ve hizmet koşulu tanımlanmıştır. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri

Bir işletme birleşmesindeki özkaynak olarak sınıflanmayan koşullu bedel, UFRS 9 Finansal Araçlar kapsamında olsun ya da olmasın sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değerinden ölçülerek kar veya zararda muhasebeleşir. Değişiklik işletme birleşmeleri için ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

UFRS 8 Faaliyet Bölümleri

Değişiklikler şu şekildedir: i) Faaliyet bölümleri standardın ana ilkeleri ile tutarlı olarak birleştirilebilir/toplulaştırılabilir. İi) Faaliyet varlıklarının toplam varlıklar ile mutabakatı, bu mutabakat işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili yönetici’sine raporlanıyorsa açıklanmalıdır. Değişiklikler geriye dönük olarak uygulanacaktır.

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü

Karar Gereçekleri’nde açıklandığı üzere, üzerlerinde faiz oranı belirtilmeyen kısa vadeli ticari alacak ve borçlar, iskonto etkisinin önemsiz olduğu durumlarda, fatura tutarından gösterilebilecektir. Değişiklikler derhal uygulanacaktır.

UMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve UMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

UMS 16.35(a) ve UMS 38.80(a)’daki değişiklik yeniden değerlemenin aşağıdaki şekilde yapılabileceğini açıklığa kavuşturmuştur i) Varlığın brüt defter değeri piyasa değerine getirilecek şekilde düzeltilir veya ii) varlığın net defter değerinin piyasa değeri belirlenir, net defter değeri piyasa değerine gelecek şekilde brüt defter değeri oransal olarak düzeltilir. Değişiklik geriye dönük olarak uygulanacaktır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları

Değişiklik, kilit yönetici personeli hizmeti veren yönetici işletmenin ilişkili taraf açıklamalarına tabi ilişkili bir taraf olduğunu açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik geriye dönük olarak uygulanacaktır.

Yıllık İyileştirmeler - 2011–2013 Dönemi

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri

Değişiklik, i) sadece iş ortaklıklarının değil müşterek anlaşmaların UFRS 3'ün kapsamında olmadığı ii) bu kapsam istisnasının sadece müşterek anlaşmanın finansal tablolarındaki muhasebeleşmeye uygulanabilir olduğu açıklığa kavuşturulmuştur. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü

UFRS 13'deki portföy istisnasının finansal varlık, finansal yükümlülük ve diğer sözleşmelere uygulanabilir olduğu açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

UMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Gayrimenkulün yatırım amaçlı gayrimenkul ve sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul olarak sınıflanmasında UFRS 3 ve UMS 40'un karşılıklı ilişkisini açıklığa kavuşturmuştur. Değişiklik ileriye dönük olarak uygulanacaktır.

Söz konusu değişikliklerin Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

KGK tarafından yayınlanan ilke kararları

Yukarıda belirtilenlere ek olarak KGK Türkiye Muhasebe Standartlarının Uygulanmasına yönelik aşağıdaki ilke kararlarını yayımlamıştır. "Finansal tablo örnekleri ve kullanım rehberi" yayınlanma tarihi itibarıyla geçerlilik kazanmıştır ancak diğer kararlar 31 Aralık 2012 tarihinden sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere uygulanmıştır.

2013-1 Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi

KGK, 20 Mayıs 2013 tarihinde finansal tablolarının yeknesak olmasını sağlamak ve denetimini kolaylaştırmak amacıyla "Finansal tablo örnekleri ve kullanım rehberi" yayınlamıştır. Bu düzenlemede yer alan finansal tablo örnekleri, bankacılık, sigortacılık, bireysel emeklilik veya sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulan finansal kuruluşlar dışında TMS'yi uygulamakla yükümlü olan şirketlerin hazırlayacakları finansal tablolara örnek teşkil etmesi amacıyla yayınlanmıştır. Şirket bu düzenlemenin gerekliliklerini yerine getirmek amacıyla sınıflama değişikliklerini yapmıştır.

2013-2 Ortak Kontrole Tabi İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi

Karara göre i) ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin hakların birleşmesi (pooling of interest) yöntemi ile muhasebeleştirilmesi gerektiği, ii) dolayısıyla finansal tablolarda şerefiyeye yer verilmemesi gerektiği ve iii) hakların birleştirilmesi yöntemi uygulanırken, ortak kontrolün olduğu raporlama döneminin başı itibarıyla birleşme gerçekleşmiş gibi finansal tabloların düzeltilmesi ve ortak kontrolün olduğu raporlama döneminin başından itibaren karşılaştırmalı olarak sunulması gerektiği hükme bağlanmıştır. Söz konusu kararın Şirket'in finansal tablolarında bir etkisi olmamıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2013-3 İntifa Senetlerinin Muhasebeleştirilmesi

İntifa senedinin hangi durumlarda finansal bir borç hangi durumlarda ise özkaynağa dayalı finansal araç olarak muhasebeleştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirilmiştir. Söz konusu kararın Şirket'in finansal tablolarında bir etkisi olmamıştır.

2013-4 Karşılıklı İştirak Yatırımlarının Muhasebeleştirilmesi

Bir işletmenin iştirak yatırımı olan bir işletmede kendisine ait hisselerin bulunması durumu karşılıklı iştirak ilişkisi olarak tanımlanmış ve karşılıklı iştiraklerin muhasebeleştirilmesi konusu, yatırımın türüne ve uygulanan farklı muhasebeleştirme esaslarına bağlı olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu ilke kararı ile konu aşağıdaki üç ana başlık altında değerlendirilmiş ve her birinin muhasebeleştirme esasları belirlenmiştir.

- i) Bağlı ortaklığın, ana ortaklığın özkaynağa dayalı finansal araçlarına sahip olması durumu,
- ii) İştiraklerin veya iş ortaklığının yatırımcı işletmenin özkaynağa dayalı finansal araçlarına sahip olması durumu
- iii) İşletmenin özkaynağa dayalı finansal araçlarına, TMS 39 ve TFRS 9 kapsamında muhasebeleştirdiği bir yatırımının bulunduğu işletme tarafından sahip olunması durumu.

Söz konusu kararın Şirket'in finansal tablolarında bir etkisi olmamıştır.

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Şirket, finansal varlıklarını şu şekilde sınıflandırmıştır: ticari alacaklar, satılmaya hazır finansal yatırımlar ve nakit ve nakit benzerleri. Sınıflandırma, finansal varlıkların alınma amaçlarına göre yapılmıştır. Yönetim, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapar.

Satılmaya hazır finansal yatırımlar

Finansal yatırımlar içinde sınıflandırılan satılmaya hazır menkul kıymetlerin ilk kayda alımdan sonra müteakip değerlemesi, gerçeğe uygun değeri üzerinden yapılmaktadır. Satılmaya hazır menkul değerlerin gerçeğe uygun değerdeki değişikliklerden kaynaklanan kar ya da zarar, ilgili varlıklar satılana, nakde dönüşene veya başka bir şekilde elden çıkarılana veya değer düşüklüğüne maruz kalana kadar özkaynaklar içinde ayrı bir kalemde gösterilir, bu tarihten sonra ise birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilir.

Aktif piyasalarda işlem gören satılmaya hazır menkul değerlerin rayiç değerleri bilanço tarihi itibarıyla cari piyasada veya Menkul Kıymetler Borsası'nda yayınlanan fiyatlar veya cari piyasa alış fiyatlarıyla belirlenir.

Satılmaya hazır menkul kıymetlerden alınan temettüleri, temettü gelirleri içerisinde muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Ticari alacaklar

Ticari alacaklar fatura edilmiş tutarları ile kayıtlara alınmakta ve izleyen dönemlerde etkin faiz oranı metoduyla indirgenmiş net değeri ile ve varsa şüpheli alacak karşılığı düşüldükten sonra taşınmaktadır.

Ticari alacaklar içine sınıflandırılan senetler ve vadeli çekler etkin faiz oranı metoduyla reeskonta tabi tutularak indirgenmiş değerleri ile taşınır.

Şüpheli alacak karşılığı gider olarak kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadesi gelmiş alacakların tahsil edilemeyeceğine dair somut bir gösterge varsa şüpheli alacak karşılığı ayrılır. Karşılık, Şirket yönetimi tarafından tahmin edilen ve ekonomik koşullardan ya da hesabın doğası gereği taşıdığı riskten kaynaklanabilecek olası zararları karşıladığı düşünülen tutardır. Tahsili mümkün olmayan alacaklar tespit edildikleri durumlarda kayıtlardan tamamen silinirler.

Şirket fatura alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring şirketinin temlik edilen alacağı müşteriden tahsil etmesine kadar tahsilat riski Şirket'e ait olduğundan, Şirket finansal tablolarında ilgili alacakları takip etmektedir. Bu alacaklar karşılığında faktoring şirketinden alınan avans, finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında faktoring borçları olarak gösterilmektedir. Faktoring giderleri tahakkuk esasına dayalı olarak finansman giderleri hesabında muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır. Şirket alacaklarını ayrı ayrı takip etmekte ve toplu bir karşılık ayırmamaktadır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların elde etme maliyeti ile gerçeğe uygun değeri arasında oluşan olumsuz farklar, farkın önemli ve uzun süreli olması halinde kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlarla ilgili olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş bulunan değer düşüklüğü zararları, kâr veya zarar aracılığıyla iptal edilmemektedir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde kapsamlı gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden taşınır.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Banka kredileri

Bütün banka kredileri, ilk kayıt anında gerçeğe uygun değerlerini de yansıttığı düşünülen ve işlem maliyetini içeren maliyet bedeli ile kaydedilir.

İlk kayda alımdan sonra krediler, etkin faiz oranı yöntemiyle indirgenmiş net değerleri ile gösterilir. İndirgenmiş değer hesaplanırken ilk ihraç anındaki maliyetler ve geri ödeme sırasındaki indirimler ve primler göz önünde bulundurulur.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, mal ve hizmet alımı ile ilgili ileride doğacak faturalanmış yada faturalanmamış tutarın gerçeğe uygun değerini temsil eden indirgenmiş maliyet bedeliyle kayıtlarda yer almaktadır. Şirket'in ticari borçlarının bir kısmı faktoring şirketi ve banka tarafından ödenmekte ve Şirket ödenen tutarı faktoring şirketi veya banka'ya borçlanmaktadır. İlgili tutarlar finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında sırasıyla faktoring borçları ve akreditif borçları olarak gösterilmektedir.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda ;
- Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Şirket'in finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Şirket'in varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Netleştirme / Mahsup

Finansal tablolarda yer alan finansal varlık ve yükümlülükleri netleştirmeye yönelik yasal bir hak ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma maliyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Kur değişiminin etkileri

İşlemler ve bakiyeler

Şirket, yabancı para cinsinden yapılan işlemleri işlevsel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Parasal olan tüm aktif ve pasifler dönem sonu kuruyla çevrilip ilgili kur farkları kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan işlevsel para birimine çevrilir.

İlişkili taraflar

İlişkili taraf, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle ('raporlayan işletme') ilişkili olan kişi veya işletmedir.

- (a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

- (b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili taraflarla yapılan işlem, ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Stoklar

Stokların değerlendirilmesinde elde etme maliyeti ve net gerçekleştirilebilir değerin düşük olanı esas alınmıştır. Maliyetin içine, her stok kaleminin bulunduğu yere ve duruma getirilmesi sırasında oluşan bütün harcamalar dahil edilmiştir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, direkt işçilik ve genel üretim giderleridir. İlk madde ve malzeme, yarı mamuller, mamuller, emtia ve diğer stokları oluşturan yedek parçalar hareketli ağırlıklı ortalama maliyet yöntemi ile değerlendirilmektedir.

Şirket, yedek parça ve emtia stoklarından satılmayacağı / kullanılmayacağı düşünülen parçalar için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmıştır.

Net gerçekleştirilebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyetleri ve satışın gerçekleştirilmesi için gerekli tahmini maliyetler düşülerek bulunan tutardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, arsalar hariç maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Arsalar UMS 16'nın izin verdiği şekliyle yeniden değerlendirilme modeline göre gerçeğe uygun bedellerinden gösterilmekte olup amortismanına tabi değildir. Maddi duran varlıklar satıldığı zaman bu varlığa ait maliyet ve birikmiş amortismanlar ilgili hesaplardan düşüldükten sonra oluşan gelir ya da gider, kapsamlı gelir/gider tablosuna dahil edilmektedir.

Maddi duran varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler, maddi varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi duran varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştukları dönemde gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Maddi duran varlıklar, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu durumda aktifleştirilmekte ve amortismanına tabi tutulmaktadır. Amortismanına tabi varlıklar, tahmini ekonomik ömürlerine dayanan oranlarla doğrusal olarak kıst usulü amortismanına tabi tutulmaktadır.

Amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	Süre
Binalar	25 - 50 yıl
Makine ve teçhizat	4-20 yıl
Taşıtlar	4-5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-10 yıl
Haklar	7-14 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, buna bağlı olarak metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydaları ile paralel olup olmadığına bakılmakta ve şayet uygunsa ileriye dönük olarak düzeltilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım haklarından oluşan maddi olmayan duran varlıklar elde etme maliyetleri üzerinden kayda alınır. Yazılım hakları düzeltilmiş maliyet bedelleri üzerinden 3 ila 15 yıl arasında, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak kıst usulü iffa edilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların taşıdıkları değerler, koşullardaki değişikliklerin ve olayların taşınan değer düşebileceğine dair belirti oluşturmaları durumunda gözden geçirilir ve gerekli karşılık ayrılır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır.

Amortisman, arsa dışında kalan yatırım amaçlı gayrimenkullerin maliyetinden öngörülen ekonomik ömrü üzerinden normal amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır. Binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 25-50 yıldır.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir (Not 22). Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması;
- yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, 5 yılı aşmayan faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortisman tabii tutulur.

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda veya teşvikin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan aktifleştirilecek nitelikteki maddi olmayan duran varlıkların maliyetlerinden netlenerek muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası göstergeleri açısından gözden geçirilir.

Borçlanma maliyetleri

Öngörülen kullanımına veya satışına hazır hale gelmesi önemli bir zamanı gerektiren varlıkların satın alımı, inşası veya üretimi ile direkt ilişkili olan borçlanma maliyetleri ilgili varlıkların maliyetinin parçası olarak aktifleştirilir. Diğer borçlanma maliyetleri gerçekleştikleri dönemlerde gider yazılır. Borçlanma maliyetleri faiz ve borçlanmaya bağlı olarak katlanılan diğer maliyetleri içerir.

Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Karşılıklar

Karşılıklar ancak ve ancak Şirket'in geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü varsa, bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkarılma olasılığı mevcutsa ve yükümlülüğün tutarı güvenilir bir şekilde belirlenebiliyorsa kayıtlara alınır.

Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin bilanço tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Kiralama işlemleri – kiracı olarak

Finansal kiralama işlemleri

Şirket, finansal kiralama yoluyla edinmiş olduğu sabit kıymetleri, bilançoda kira başlangıç tarihindeki gerçeğe uygun değeri ya da, daha düşükse minimum kira ödemelerinin bilanço tarihindeki değeri üzerinden yansıtmaktadır (finansal tablolarda ilgili maddi varlık kalemlerine dahil edilmiştir). Minimum kira ödemelerinin bugünkü değeri hesaplanırken, finansal kiralama işleminde geçerli olan oran pratik olarak tespit edilebiliyorsa o değer, aksi takdirde, borçlanma faiz oranı iskonto faktörü olarak kullanılmaktadır. Finansal kiralama işlemine konu olan sabit kıymetin ilk edinilme aşamasında katlanılan masraflar maliyete dahil edilir. Finansal kiralama işleminden kaynaklanan yükümlülük, ödenecek faiz ve anapara borcu olarak ayrıştırılmıştır. Faiz giderleri, sabit faiz oranı üzerinden hesaplanarak ilgili dönemin kapsamlı gelir tablosu hesaplarına dâhil edilmiştir. Finansal tablolara yansıtılmış kiralanan sabit kıymetler, Şirket mülkiyetinde yer alan amortismanına tabi varlıklarla uyumlu ekonomik ömürlere göre amortismanına tabi tutulurlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Operasyonel kiralama işlemleri

Bir kıymetin kiralama işleminde, bütün riskler ve faydalar kiraya verende kalıyor ise bu tip işlemler operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Vergi gideri veya geliri, dönem içerisinde ortaya çıkan kazanç veya zararlar ile alakalı olarak hesaplanan cari ve ertelenmiş verginin toplamıdır.

Cari ve ertelenmiş vergi hesaplanmasında, Şirket'in faaliyet gösterdiği ülkede yürürlükte olan vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

Ertelenmiş vergi, bilanço yükümlülüğü metoduna göre hesaplanmıştır. Ertelenmiş vergi, aktif ve pasiflerin finansal tablolarda yansıtılan değerleri ile yasal vergi matrahları arasındaki geçici farkların vergi etkisi olup, finansal raporlama amacıyla dikkate alınarak yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergi aktifi ileride bu zamanlama farklılıklarının kullanılabileceği bir mali kar oluşabileceği ölçüde; tüm indirilebilir geçici farklar, kullanılmayan teşvik tutarları ile geçmiş dönemlere ilişkin taşınan mali zararlar için kayda alınır. Ertelenmiş vergi aktifi her bilanço döneminde gözden geçirilmekte ve ertelenmiş vergi aktifinin ileride kullanılması için yeterli mali karın oluşmasının mümkün olmadığı durumlarda, bilançoda taşınan değeri azaltılmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Ertelenmiş vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen işlemlerle ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Şirket indirilebilir geçici farklar için yalnız ve yalnız aşağıdaki durumlarla sınırlı olarak ve her iki durumun da muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirir:

- (a) Geçici farklar öngörülebilir bir gelecekteki süre içinde tersine dönecektir; ve
- (b) Geçici farkların kullanılmasına yeter tutarlarda vergilendirilebilir gelir olacaktır.

Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatı karşılığı

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, en az bir yıl hizmet verdikten sonra emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Şirket, finansal tablolarda yer alan kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Şirket'in personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Kullanılmamış izin hakları

Finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kullanılmamış izin hakları, bilanço tarihi itibarıyla çalışanların kullanmadıkları hak edilmiş izin günleri ile ilgili gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığını ifade eder.

Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan olaylar

Şirket'in bilanço tarihindeki durumu hakkında ilave bilgi veren bilanço tarihinden sonraki olaylar (düzeltme gerektiren olaylar) ilişikteki finansal tablolarda yansıtılmaktadır. Düzeltme gerektirmeyen olaylar belli bir önem arz ettikleri takdirde dipnotlarda açıklanmaktadır.

Hisse başına kazanç

Kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, raporlama dönemi boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır.

Türkiye'de şirketler sermayelerini hali hazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl kazançlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırmaktadırlar. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, hisse başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

Gelirler

Satış gelirleri, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili önemli risk ve getirilerin alıcıya nakledilmiş olması, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Şirket tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, satılmış ürün ya da tamamlanmış hizmetin satış vergisi hariç faturalanmış değerinden, indirim ve iskontoların düşülmüş şeklini gösterir (Not 21).

Şirket tarafından elde edilen diğer gelirlerden faiz gelirleri etkin faiz getirisi yöntemi üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre, faaliyet kiralaması kapsamında elde edilen kira gelirleri dönemsel tahakkuk esasına göre gelir yazılırlar.

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in traktör ve motor satışı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Devir amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Elden çıkarılacak faaliyetler, bir Şirket'in elden çıkardığı veya satılmaya hazır değer olarak sınıflandırdığı, faaliyetleri ile nakit akımları Şirket'in bütününden ayrı tutulabilir bir bölümüdür. Elden çıkarılacak faaliyetler; ayrı bir faaliyet alanı veya coğrafi faaliyet bölgesini ifade eder, satış veya elden çıkarmaya yönelik ayrı bir planın parçasıdır veya satış amacıyla alınmış bir bağlı ortaklıktır. Şirket, elden çıkarılacak faaliyetleri, ilgili varlık ve yükümlülüklerinin kayıtlı değerleri ile elden çıkarmak için katlanılacak maliyetler düşülmüş gerçeğe uygun bedellerinin düşük olanı ile değerlemektedir.

2.4 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile meydana gelmesi muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen değerlendirmeler, varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi maddi duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur (Not 2.3). Mevcut kullanılmakta olan makine ve teçhizatların fiziki ve ekonomik kullanılabilirlikleri, Şirket tarafından sürekli gözden geçirilmekte olup ana üretim hatlarının fiziki ve ekonomik ömürleri, özelleştirilme sürecinde ve daha sonrasındaki yıllarda yapılan değerlendirmeler sonucunda normal üretim kapasitesinin altında yapılan üretimler nedeniyle aşırı yıpranmaya uğramadığı varsayımı ile belirlenmiştir.

Garanti karşılıkları

Garanti giderleri, Şirket'in üretim ve satışını gerçekleştirdikleri mallar için yaptıkları tamir-bakım masrafları, yetkili servislerin garanti kapsamında müşteriden bedel almaksızın yaptıkları işçilik ve malzeme giderleri, Şirket tarafından üstlenilen ilk bakım giderleri ile hasılatı cari döneme gelir olarak kaydedilen ürünlere ilişkin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş ve tamir seviyelerinin geçmiş verilerden kaynaklanan tahminleri sonucu kaydedilir (Not 15 ve 21). Şirket, satışını gerçekleştirdiği malları 2 yıl boyunca garanti kapsamına almaktadır. Şirket, garanti giderlerinin önemli bir kısmının 1 yıl içinde gerçekleşmesini öngördüğü için garanti gider karşılıklarını kısa vadeli olarak yansıtmaktadır.

Şüpheli ticari alacaklar karşılığı

Şirket yönetimi geçmiş tahsilat verilerini ve müşterilerinin mevcut durumlarını göz önünde bulundurarak ticari alacak portföyündeki şüpheli ticari alacakların belirlenmesi için tahminlerde bulunmuştur (Not 9).

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 17).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stok değer düşüklüğü ile ilgili olarak stoklar fiziksel olarak ve ne kadar geçmişten geldiği incelenmekte, teknik personelin görüşleri doğrultusunda kullanılabilirliği belirlenmekte ve kullanılmayacak olduğu tahmin edilen kalemler için karşılık ayrılmaktadır (Not 10). Stokların net gerçekleşebilir değerinin belirlenmesinde de liste satış fiyatları ve yıl içinde verilen ortalama iskonto oranlarına ilişkin veriler kullanılmakta ve katlanılacak satış giderlerine ilişkin tahminler yapılmaktadır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle vergi avantajından yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıkları, vergi avantajının muhtemel olması durumunda kullanılmamış vergi indirim ve diğer geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır (Not 27).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

3. İşletme birleşmeleri

Şirket'in cari ve önceki dönemde gerçekleşen işletme birleşmesi yoktur.

4. Bölümlere göre raporlama

Şirket yönetimi bölümlere göre raporlama yapmayı gerektirecek farklı türdeki ürün ve farklı coğrafi bölgeler olmadığı için bölümlere göre finansal bilgilerin raporlamasını yapmamaktadır. Şirket'in coğrafi piyasalarına (yurtiçi-yurtdışı) ve ürün grubu bazına göre satışlarının dağılımı Not 20'de gösterilmiştir.

5. Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle Şirket'e ait vadeli mevduatların tutarları, ortalama getiri oranları ve ortalama vadeleri ile birlikte aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kasa	11.973	5.999
Banka-vadesiz mevduat	5.291.759	21.968.573
Banka-vadeli mevduat	49.904	47.212
	5.353.636	22.021.784

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihlerinde 40.000 TL tutarındaki TL cinsinden vadeli mevduat, Şirket'in anlaşmalı olduğu akaryakıt firmasına teminat niteliğinde olup, bankada vadeli mevduat olarak tutulmaktadır. Bu mevduat vadeli olup faiz oranı yıllık %6,5'dir (2012 - %6,5).

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle nakit akım tablolarında yer alan nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kasa	11.973	5.999
Bankalar	5.341.663	22.015.785
Eksi: Bloke banka mevduatları	(40.000)	(40.000)
Nakit akım tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	5.313.636	21.981.784

6. Finansal yatırımlar

- Kısa dönem

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Cosmos Yatırım Ortaklığı A.Ş.	242.251	-
	242.251	-

Hisse senetleri Borsa İstanbul'da işlem gören Cosmos Yatırım Ortaklığı A.Ş. 31 Aralık 2013 iş günü sonunda borsada oluşan piyasa fiyatları ile değerlendirilerek sunulmuştur.

- Uzun dönem

Yoktur

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

7. Finansal borçlar

Finansal kredilerin faiz ve döviz detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013		31 Aralık 2012	
	Efektif faiz oranı %	TL tutar	Efektif faiz oranı %	TL Tutar
<u>Kısa vadeli:</u>				
- ABD Doları (*)	%0	439.965	-	-
- TL	%11,47-%19,64	199.503	%13,56 - %19,64	4.817.900
<u>Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısmı:</u>				
- TL	%11,47-%19,64	2.906.810	%0 - %19,31	16.659.031
<u>Uzun vadeli</u>				
- ABD Doları	%0	41.512	%7,63	102.555
- TL		-	%17,77 - %19,64	1.694.984
		3.587.790		23.274.470

Uzun vadeli finansal borçların (uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısmı hariç) vadeleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
2014	-	1.762.867
2015	41.512	34.672
	41.512	1.797.539

8. Diğer finansal yükümlülükler

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Faktöring işlemlerinden borçlar (*)	-	25.916.317
	-	25.916.317

(*) Faktöring işlemlerinden borçlar kabili rücu şeklinde faktöring kuruluşuna transfer edilen vadeli çek ve senetlere ilişkin olup bilançonun aktifleri içinde Not 9'da detayları verilen vadeli çekler ve alacak senetleri içinde gösterilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

9. Ticari alacaklar ve borçlar

a) İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ticari alacaklar	24.844.200	5.375.255
Vadeli çekler ve alacak senetleri	30.653.084	49.091.882
	55.497.284	54.467.137
Eksi: Şüpheli alacak karşılığı	(2.016.194)	(2.504.861)
	53.481.090	51.962.276

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibariyle şüpheli alacak karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2013	2012
1 Ocak bakiyesi	(2.504.861)	(2.566.603)
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	(247.373)	(245.313)
Konusu kalmayan karşılıklar	736.040	307.055
31 Aralık bakiyesi	(2.016.194)	(2.504.861)

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle şüpheli alacak karşılığı ayrılmamış ticari alacaklara ilişkin yaşlandırma tablosu aşağıdaki gibidir:

	Toplam	Vadesi geçmemiş ve karşılık ayrılmamış tutarlar	Vadesi geçmiş olmakla birlikte karşılık ayrılmamış			
			1 aya kadar	1 ile 3 ay arası	3 ile 4 ay arası	4 ay ve üzeri
31 Aralık 2013	24.844.200	23.627.006	518.931	69.680	27.406	601.177
31 Aralık 2012	4.677.268	3.470.635	-	-	34.425	1.172.208

Şirket'in 6 ay ve üzeri vadesi geçmiş ticari alacaklarından 302.013 TL tutarında alacak için 452.000 TL tutarında teminat mektubu ve ipoteği vardır. (2012 – 558.981 TL tutarında alacak için 852.000 TL)

Şirket, vadesi geçmiş ama henüz tahsil edilmemiş olan alacaklarının ilgili müşterileri ile olan uzun süreli ilişkileri ve söz konusu müşteriler ile devam eden ticareti nedeniyle tahsilâtlarında bir sıkıntı öngörmediği için karşılık ayırmamıştır.

b) İlişkili taraflara olmayan ticari borçlar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ticari borçlar	32.926.981	19.047.028
Borç senetleri	331.326	34.792.691
	33.258.307	53.839.719

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Stoklar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Malzeme ve yedek parçalar	64.053.930	46.844.753
Yarı mamul stokları	5.391.935	3.282.684
Mamul stokları	5.931.882	11.427.876
Ticari mallar	4.309.758	2.393.352
Yoldaki mallar	17.544.922	4.630.509
	97.232.427	68.579.174
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı (*)	(826.681)	(1.318.269)
	96.405.746	67.260.905

(*) 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla mamul stokları ve ticari mallar için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı satışların maliyeti hesabında gösterilmiştir.

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibarıyla stoklar üzerinde herhangi bir rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

Dönemler itibarıyla stok değer düşüklüğü hareketleri aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
1 Ocak bakiyesi	(1.318.269)	(929.973)
Cari dönem gideri	(791.725)	(1.283.313)
Cari dönemde elden çıkarılan	1.283.313	895.017
31 Aralık bakiyesi	(826.681)	(1.318.269)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

11. Maddi duran varlıklar

	Arsalar (**)	Yer üstü düzenleri	Binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Toplam
Maliyet								-
1 Ocak 2013	43.698.539	2.520	7.976.362	39.079.215	2.192.368	2.571.595	308.182	95.828.781
Girişler	414.536	-	3.531.970	7.314.000	599.614	3.836.469	394.524	16.091.113
31 Aralık 2013	44.113.075	2.520	11.508.332	46.393.215	2.791.982	6.408.064	702.706	111.919.894
Birikmiş amortisman								
1 Ocak 2013	-	208	930.889	20.080.468	730.842	1.396.652	294.928	23.433.987
Cari dönem amortismanı	-	168	283.747	2.901.291	513.502	487.165	87.100	4.272.973
31 Aralık 2013	-	376	1.214.636	22.981.759	1.244.344	1.883.817	382.029	27.706.960
1 Ocak 2012 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	2.312	7.045.474	19.007.141	1.461.525	1.166.549	13.255	72.394.794
31 Aralık 2012 tarihindeki net defter değeri	44.113.075	2.144	10.293.695	23.411.456	1.547.637	4.524.247	320.679	84.212.934

(**) Arsaların gerçeğe uygun değer tespit çalışması Mayıs 2012'de Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslı TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından emsal fiyat yöntemi uygulaması ile belirlenmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

11. Maddi duran varlıklar

	Arsalar (**)	Yer üstü düzenleri	Binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Döşeme ve Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet									-
1 Ocak 2012	43.698.539	-	7.817.378	45.551.634	1.704.514	2.290.006	308.182	-	101.370.253
Girişler	-	2.520	604.767	935.264	487.854	289.983	-	1.117.945	3.438.333
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transferler	-	-	(445.783)	-	-	-	-	-	(445.783)
Devir amacıyla elde tutulan varlıklara transferler	-	-	-	(7.407.683)	-	(8.394)	-	(1.117.945)	(8.600.817)
31 Aralık 2012	43.698.539	2.520	7.976.362	39.079.215	2.192.368	2.571.595	308.182	-	95.828.781
Birikmiş amortisman									
1 Ocak 2012	-	-	1.065.588	17.640.817	436.954	1.124.892	292.247	-	20.560.498
Cari dönem amortismanı	-	208	213.832	3.433.041	293.888	280.154	2.681	-	4.223.804
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transferler	-	-	(75.416)	-	-	-	-	-	(75.416)
Devir amacıyla elde tutulan varlıklara transferler	-	-	(273.115)	(993.390)	-	(8.394)	-	-	(1.274.899)
31 Aralık 2012	-	208	930.889	20.080.468	730.842	1.396.652	294.928	-	23.433.987
1 Ocak 2012 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	-	6.751.791	27.910.817	1.267.560	1.165.114	15.936	-	80.809.755
31 Aralık 2012 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	2.312	7.045.473	18.998.747	1.461.526	1.174.943	13.254	-	72.394.794

(*) Şirket, 31 Aralık 2012 itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabı içinde takip ettiği geliştirme giderleri için Tübitak'tan 203.519 TL tutarında hibe geliri elde etmiştir. Şirket, sözkonusu hibe gelirlerini yapılmakta olan yatırımlar hesabı altında takip ettiği geliştirme giderlerinden netlemiştir.

(**) Arsaların gerçeğe uygun değer tespit çalışması Mayıs 2012'de Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslı TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından emsal fiyat yöntemi uygulaması ile belirlenmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

12. Maddi olmayan duran varlıklar

	2013	2012
1 Ocak net defter değeri	2.163.406	2.273.699
Alımlar	6.652.297	549.108
İtfa payları	(1.014.247)	(659.401)
Transferler	-	-
31 Aralık net defter değeri	7.801.456	2.163.406
31 Aralık		
Maliyet	10.046.610	3.394.313
Birikmiş itfa payları	(2.245.154)	(1.230.907)
Net defter değeri	7.801.456	2.163.406

Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları üzerinde rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

13. Tamamıyla amorti ve itfa olmuş maddi ve maddi olmayan duran varlıklar

Dönemler itibariyle birikmiş amortismanı tamamlanmış ve itfa olmuş ancak ilgili dönemlerde halen kullanımda olan maddi ve maddi olmayan duran varlıkların defter değerleri aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Makine ve teçhizat	7.472.036	7.174.763
Taşıtlar	273.377	338.810
Döşeme ve demirbaşlar	1.029.648	1.000.754
Haklar	305.701	125.547
Özel maliyetler	286.273	285.538
	9.367.035	8.925.412

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

14. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

	2013	2012
Maliyet		
1 Ocak bakiyesi	445.783	1.930.542
Maddi duran varlıklardan transferler (**)	-	445.783
Devir amacıyla elde tutulan varlıklara transferler (*)	-	(1.930.542)
31 Aralık bakiyesi	445.783	445.783
Amortisman		
1 Ocak bakiyesi	77.936	253.863
Dönem amortisman gideri	8.865	23.674
Maddi duran varlıklardan transferler (**)	-	75.416
Devir amacıyla elde tutulan varlıklara transferler (*)	-	(275.017)
31 Aralık bakiyesi	86.801	77.936
31 Aralık net defter değeri	358.982	367.847

- (*) 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller ofis şeklinde kiraya verilen dairelerden oluşmaktadır. Yatırım amaçlı bu gayrimenkuller ana ortaklık tarafından kontrol edilen ilişkili taraflara operasyonel kiralama yoluyla kiralanmıştır. Şirket, bu varlıklarını 15 Mart 2012 tarihinde Yönetim Kurulu tarafından alınan karara istinaden 4 Temmuz 2012 tarihinde kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan Tümosan Dökümhane A.Ş.'ye devretmiştir.
- (**) 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflanan varlıkların 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla net defter değeri 358.982 TL olan binalardan oluşmaktadır. Şirket cari dönemde bu yatırım amaçlı gayrimenkullerden 329.389 TL kira geliri elde etmiştir. Şirket, Mayıs 2012'de TSKB Değerleme A.Ş.'ye yaptırılan değerlendirme çalışmasına göre bu yatırım amaçlı gayrimenkullerin rayiç bedelini yaklaşık 2.200.000 TL olarak tespit etmiştir.

15. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Kısa vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Garanti karşılıkları	5.847.546	4.117.166
Dava gider karşılıkları (*)	-	286.001
	5.847.546	4.403.167

- (*) Şirket aleyhine açılmış davalara ilişkin ayrılan karşılıkları içermektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

15. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler (devamı)

Garanti gider karşılığının dönemler itibariyle hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2013	2012
1 Ocak bakiyesi	4.117.166	5.161.229
Dönem içinde kullanılan karşılık tutarı	(3.253.682)	(5.841.291)
Dönem içinde ayrılan karşılık tutarı	4.984.062	4.797.228
31 Aralık bakiyesi	5.847.546	4.117.166

16. Taahhütler

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle Şirket'in teminat, rehin ve ipotek (TRİ) pozisyonuna ilişkin tablosu aşağıdaki gibidir. Şirket tarafından verilen TRİ'ler:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
A:Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminat ve ipotek'lerin toplam tutarı	3.024.707	15.856.855
B:Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3.kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (*)	394.776.112	260.663.519
C:Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
i. Ana ortak rehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer Grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	397.800.819	276.520.374

Döviz cinsinden TRİ'lerin detayı aşağıdaki gibidir (TL karşılıkları);

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Türk Lirası	397.129.088	275.329.002
ABD Doları	671.731	1.191.372
Toplam	397.800.819	276.520.374

- (*) Şirket ve Ziraat Bankası "Banka" arasında Aralık 2010'da bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma kapsamında Şirket, Tümosan traktör bayileri (Bayi) kanalıyla satmış olduğu traktörlere ilişkin Banka aracılığıyla kredi kullanarak traktör satın alan müşterinin bu krediyi geri ödeyememesi durumunda; Banka, icra yoluyla satışa çıkan traktörlerin satışından elde edilecek gelir ile ilgili traktör için Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği tarafından belirlenen kasko bedelinin %75'i arasındaki farkı Şirket'ten talep etme hakkına sahiptir. Ancak Şirket, Banka tarafından kendinden talep edilecek farkı birebir traktör satışını yapan Bayii'ye yansıtmaktadır. Dolayısıyla yukarıda bahsi geçen teminat bankaya Şirket tarafından verilen bir teminat olmakla beraber, yükümlülük nihayetinde Bayii' ye aktarılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

17. Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kullanılmamış izin karşılıkları	518.366	385.980
	518.366	385.980

b) Uzun vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kıdem tazminatı karşılığı	2.039.725	1.582.941
	2.039.725	1.582.941

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılma veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen, askerlik nedeniyle işten ayrılmak zorunda kalan ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2013 itibarıyla 3.254 TL ve 31 Aralık 2012 itibarıyla 3.034 TL ile sınırlandırılmıştır.

Şirket, geçmiş deneyimlerden edinilen bilgilere dayanarak, kıdem tazminatı almaya hak kazanan çalışanların hak kazandıkları menfaatleri, bilanço tarihinde geçerli olan devlet tahvili oranlarını kullanarak iskonto işlemine tabi tutmuş ve indirgenmiş net değerleri üzerinden finansal tablolarına yansıtmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılır. Buna bağlı olarak, 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibarıyla yükümlülüğü hesaplamak için kullanılan aktüer varsayımları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
İskonto oranı	%8,6	%8,6
Tahmin edilen limit/ücret artışı	%5,00	%5,00
Net iskonto oranı	%3,43	%3,43

Kıdem tazminatı karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2013	2012
1 Ocak bakiyesi	1.582.941	1.303.786
Hizmet maliyeti	559.671	365.179
Faiz gideri	136.133	112.126
Aktüeryal gelir	(141.774)	(117.244)
Ödenen	(97.246)	(80.906)
31 Aralık bakiyesi	2.039.725	1.582.941

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ödenecek vergi ve borçlar (*)	519.550	1.394.059
Personele borçlar	544.864	428.833
	1.064.414	1.822.892

(*) Şirket'in çalışan personeli için ödenecek olan SGK ve muhtasar borçlarını içermektedir.

19. Diğer varlık ve yükümlülükler

a) Diğer dönen varlıklar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Devreden KDV	29.953.770	30.880.679
Verilen depozito ve teminatlar	67.056	292.309
Diğer	185.026	76.831
	30.205.852	31.249.819

b) Diğer duran varlıklar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Diğer duran varlıklar	-	352.748
	-	352.748

c) Diğer yükümlülükler

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ödenecek vergi ve fonlar	297.739	3.137.129
Diğer	34.847	19.058
	332.586	3.156.187

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

20. Özkaynaklar

a) Sermaye

Şirket'in 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibarıyla ortakları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013		31 Aralık 2012	
	Oran %	TL	Oran %	TL
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	68,57	78.859.006	67,58	77.716.552
Muzaffer Albayrak	1,74	2.000.000	5,72	6.586.381
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	1,74	2.000.000	2,84	3.264.543
Bayram Albayrak	1,74	2.000.000	2,84	3.264.543
Nuri Albayrak	1,74	2.000.000	2,84	3.264.543
Kazım Albayrak	1,74	2.000.000	2,84	3.264.543
Mustafa Albayrak	1,74	2.000.000	2,84	3.264.543
Hedef Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	1,74	2.000.000		
Halka açık kısım	19,25	22.140.994	12,50	14.374.352
Sermaye	100	115.000.000	100	115.000.000
Ödenmiş sermaye		115.000.000		115.000.000

Şirket'in 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 115.000.000 TL ve beheri 1 TL olan 115.000.000 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2012 - Sermaye: 115.000.000 TL, beheri 1 TL olan 115.000.000 adet hisse).

1 Ocak 2008 itibarıyla yürürlüğe giren Seri: XI, No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların:

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımını veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla" ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise SPK Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Paylara ilişkin primler:

Şirket 5 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşen halka arzda sermayesini ortaklarının rüçhan hakkını kısıtlayarak 10.000.000 TL arttırmış ve bu işlem esnasında halka arzla ilişkin 3.758.376 TL halka arz masraflarını düşerek elde ettiği 26.241.624 TL paylara ilişkin primleri finansal tablolarında özkaynaklar içerisinde yansıtmıştır. Ayrıca Şirket 13 Mayıs 2013 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu genel kurulunda, geçmiş yıl zararının paylara ilişkin primleri ile mahsup edilmesine karar vermiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

20. Özkaynaklar (devamı)

Kar Dağıtımı

Hisseleri İMKB'de işlem gören şirketler, SPK tarafından getirilen temettü şartına aşağıdaki şekilde tabidir:

30 Aralık 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 19'uncu maddesine göre halka açık ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dağıtırlar. Kurul halka açık ortaklıkların kar dağıtım politikalarına ilişkin olarak, benzer nitelikteki ortaklıklar bazında farklı esaslar belirleyebilir.

Kanunen ayrılması gereken yedek akçeler ve esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine ve ortaklık çalışanlarına kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, belirlenen kâr payı ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Halka açık ortaklıklarda kâr payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

Yürürlükteki düzenlemelere göre kar dağıtımının, SPK'nın payları borsada işlem gören anonim ortaklıkların kar dağıtım esaslarını düzenlediği Seri:IV, No: 27 Tebliği'nde yer alan esaslara, ortaklıkların esas sözleşmelerinde bulunan hükümlere ve şirketler tarafından kamuya açıklanmış olan kar dağıtım politikalarına göre, şirketlerin genel kurullarında alacakları karara bağlı olarak nakit ya da temettünün sermayeye eklenmesi suretiyle ihraç edilecek payların bedelsiz olarak ortaklara dağıtılması ya da belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz pay dağıtılması suretiyle gerçekleştirilmesine ya da söz konusu tutarın dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılabilmesi mümkündür.

b) Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek veya işletmenin sürekliliğini sağlama amaçlı işlemler için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir. Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kardan ayrılan kısıtlanmış yasal yedekler	3.954.095	85.576
	3.954.095	85.576

c) Geçmiş yıl karları/(zararları)

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanmış yasal finansal tablolarında özkaynak kalemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Yasal yedekler	3.954.095	85.576
Geçmiş yıl zararları	-	(12.092.063)
Net dönem karı	62.063.333	29.542.521
	66.017.428	17.536.034

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

21. Satışlar ve satışların maliyeti

a) Satışlar ve satışların maliyeti tablosu

Satışlar:	2013	2012
Yurtiçi satışlar	440.471.992	285.933.089
Yurtdışı satışlar	5.111.287	7.590.857
Satış indirimleri ve iadeler	(497.786)	(1.961.552)
Toplam satışlar, net	445.085.493	291.562.394
Satışların maliyeti:	2013	2012
İlk madde ve malzeme giderleri	315.688.813	214.137.198
Genel üretim giderleri	15.999,664	12.672.138
Amortisman ve itfa payları	4.954.967	4.444.448
Personel giderleri	7.533.619	5.950.188
Yarı mamul stoklarındaki değişim	2.109.251	1.220.648
Mamul stoklarındaki değişim	(5.495.994)	(5.746.712)
	340.790.320	232.677.908
Satılan ticari mal maliyeti	7.154.122	5.284.391
	7.154.122	5.284.391
Satışların toplam maliyeti (-)	347.944.442	237.962.299
Brüt kar	97.141.051	53.600.095

Şirket 2013 yılında 9.166 adet traktör üretimi, 9.325 adet traktör satışı gerçekleştirmiştir (2012 – 6.611 üretim, 6.735 satış)

b) Satışların ürün gruplarına göre dağılımı (net)

	2013	2012
Traktör satışları	433.795.619	284.792.533
Motor satışları	2.918.361	2.127.294
Yedek parça satışları	8.371.513	4.642.567
Toplam satışlar	445.085.493	291.562.394

22. Faaliyet giderleri

	2013	2012
Araştırma ve geliştirme giderleri	1.964.326	920.888
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	16.101.761	12.934.475
Genel yönetim giderleri	4.870.280	5.456.829
	22.936.367	19.312.192

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

22. Faaliyet giderleri (devamı)

a) Araştırma ve geliştirme giderleri

	2013	2012
Personel giderleri	17.318	833.759
Demirbaş ve amortisman giderleri	23.698	87.129
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	507.855	-
Proje ve etüd giderleri	1.224.099	-
İlk madde ve malzeme kullanımları	191.356	-
	1.964.326	920.888

b) Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

	2013	2012
Garanti karşılığı giderleri	4.984.062	4.797.228
Satış nakliye giderleri	3.433.276	2.466.060
Personel giderleri	2.653.916	1.885.640
Promosyon giderleri	1.513.344	1.169.253
Reklam ve ilan giderleri	736.053	951.069
Fuar ve sergi giderleri	560.437	378.289
Konaklama giderleri	533.229	193.742
Akaryakıt giderleri	203.834	181.357
Prim ve komisyon giderleri	277.290	100.725
Taşıt kira giderleri	17.609	93.243
Temsil ağırlama giderleri	270.086	29.527
Gezici servis yemek ve konaklama giderleri	51.299	25.105
Gezici servis araç kiralama giderleri	3.842	925
Diğer	863.484	662.312
	16.101.761	12.934.475

c) Genel yönetim giderleri

	2013	2012
Personel giderleri	2.447.460	1.967.910
Mali ve hukuk müşavirlik giderleri	698.224	610.305
Amortisman ve itfa giderleri	308.555	462.432
Bilgi işlem malzeme giderleri	306.833	399.282
Gayrimenkul kira giderleri (kira giderleri)	364.533	341.112
Dava, icra ve takip giderleri	30.157	339.214
Yol ve konaklama giderleri	124.224	141.381
Teminat mektubu komisyonları	110.005	129.976
Abone ve aidat giderleri	167.931	108.243
Kırtasiye giderleri	40.136	59.340
Akaryakıt giderleri	59.880	46.751
Telefon giderleri	117.590	44.940
Elektrik giderleri	29.945	24.271
İnternet giderleri	13.012	12.277
Taşıt kira giderleri	3.986	6.413
Diğer	47.809	762.982
	4.870.280	5.456.829

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

23. Niteliklerine göre giderler

Amortisman ile itfa ve tükenme paylarının hesap bazında dökümü aşağıdaki gibidir:

a) Amortisman ve itfa giderleri

	2013	2012
Satışların maliyeti	4.954.967	3.186.051
Genel yönetim giderleri	308.555	461.889
Araştırma ve geliştirme giderleri	23.698	
	5.287.220	3.647.940

b) Çalışanlara sağlanan faydalar

	2013	2012
Maaş ve ücretler	10.068.430	8.465.875
Sosyal güvenlik giderleri	1.977.397	1.526.899
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin giderler	589.169	644.723
	12.634.996	10.637.497

24. Esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler

a) Esas faaliyetlerden diğer gelirler

	2013	2012
Hurda ve ilk madde satış gelirleri	665.884	454.422
Kira gelirleri	342.720	445.707
Ticari borca/alacağa ilişkin kur farkı gelirleri	954.484	1.257.655
Diğer gelirler	727.455	1.112.777
	2.690.543	3.270.561

b) Esas faaliyetlerden diğer giderler

	2013	2012
Ticari alacak/borçlara ilişkin kur farkı giderleri	1.604.713	879.826
Şüpheli alacak karşılık gideri (Not 9)	247.373	245.313
Bağış ve yardımlar	142.664	26.200
Diğer giderler	437.213	137.263
	2.431.963	1.288.602

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

25. Finansal gelirler

	2013	2012
Kur farkı gelirleri	1.210.440	2.983.064
Faiz gelirleri	6.673.989	9.964.252
	7.884.429	12.947.316

26. Finansal giderler

	2013	2012
Kur farkı zararları (-)	946.851	1.815.972
Factoring komisyon giderleri (-)	1.235.264	6.743.019
Faiz giderleri (-)	4.135.966	3.136.234
	6.318.081	11.695.225

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri

	2013	2012
Cari dönem kurumlar vergisi	(14.924.493)	(7.838.393)
Ertelenmiş vergi (geliri)/gideri	198.437	(141.040)
	(14.726.056)	(7.979.433)

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı %20’dir. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır.

Transfer fiyatlandırması konusu Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesinin “Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı” başlıklı 13. maddesi ile düzenleme altına alınmış, konu hakkında uygulamaya yönelik ayrıntılı açıklamalara ise “Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğ” de yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca, ilişkili kuruluşlarla/kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel üzerinden mal veya hizmet alımı ya da satımı yapılması durumunda, kazanç transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılmakta ve bu nitelikteki kazanç dağıtımları kurumlar vergisi açısından indirime tabi tutulmamaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde, ilişkili kuruluşlarla yapılan işlemlerden kaynaklanan transfer fiyatlandırması hususu da dahil olmak üzere, incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Şirket, ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeleri sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, SPK Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibarıyla, ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar üzerinden geçerli vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dağılımı aşağıda özetlenmiştir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)		Gelir tablosu ve diğer kapsamlı gelir	
	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	9.940.519	4.890.782	(1.988.104)	(978.156)	(1.009.947)	(261.508)
Kıdem tazminatı karşılığı	(2.039.725)	(1.582.941)	407.945	316.588	91.357	55.831
İzin karşılığı	(518.366)	(385.980)	103.673	77.196	26.477	10.442
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(826.681)	(1.318.269)	165.336	263.654	(98.318)	77.659
Stok değerlendirme düzeltmelerinin etkisi	(2.797.459)	2.221.450	559.492	(444.290)	1.003.782	(649.437)
Şüpheli alacak karşılığı	(1.344.570)	(2.504.861)	268.914	500.972	(232.058)	(12.349)
Reeskont düzeltmelerinin etkileri	(850.973)	(462.975)	170.195	92.595	77.600	45.925
Garanti gider karşılığı	(5.847.546)	(4.117.166)	1.169.509	823.433	346.076	(208.813)
Faiz tahakkukları	-	-	-	-	-	629.999
Maddi duran varlık değerlendirme fonu	41.443.305	41.443.301	(2.072.165)	(2.072.165)	-	-
Dava karşılıkları	-	(286.001)	-	57.200	(57.200)	57.200
Diğer	(806.474)	(411.355)	161.295	82.271	50.668	114.011
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, net	36.352.030	37.485.985	(1.053.910)	(1.280.702)	198.437	(141.040)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibariyle sona eren dönemlere ait, vergi öncesi kar üzerine yasal vergi oranı uygulanarak bulunan vergi gideri ile ilişikteki kapsamlı gelir tablosundaki toplam vergi karşılığı arasındaki mutabakat aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Vergi öncesi kar	76.789.389	37.521.953
Geçerli olan kurumlar vergisi oranı - %20	(15.357.878)	(7.504.391)
Kanunen kabul edilmeyen giderlerin etkisi	(226.612)	(248.251)
Diğer kalıcı farkların etkisi	858.434	(226.790)
Vergi gideri	(14.726.056)	(7.979.432)

28. Hisse başına kazanç

Hisse başına kazanç, cari dönem net karının dönem boyunca işlem gören hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesiyle hesaplanır.

Türkiye’de şirketler yeniden değerlendirme artış fonundan veya birikmiş karlardan karşılanmak üzere bedelsiz hisse senedi dağıtımı yoluyla sermayelerini artırma hakkına sahiptir. Hisse başına kazanç hesaplanması sırasında söz konusu artırımlar temettü olarak dağıtılan hisse senetleri olarak kabul edilmişlerdir. Sermayeye eklenen kar payı dağıtımları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Bu nedenle ortalama hisse senedi adedi hesaplanırken bu tür hisselerin tüm yıl boyunca dolaşımında olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple hisse başına düşen karı hesaplamakta kullanılan hisse adedinin ağırlıklı ortalaması geriye dönük etkiler de göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Yıl boyunca mevcut olan hisselerin ağırlıklı ortalama sayısı		
(*) (her biri 1 TL)	115.000.000	115.000.000
Net dönem karı	61.949.914	29.636.315
Hisse başına kazanç (TL)	0,5397	0,2577

(*) Şirket, 16 Mayıs 2012 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı’nda 55.950.000 TL olan sermayesini 105.000.000 TL’ye bedelsiz olarak arttırmıştır.

Şirket, 4 Aralık 2012 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısı’nda 105.000.000 TL olan sermayesini 115.000.000 TL’ye bedelli olarak arttırmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

29. İlişkili taraflar açıklamaları

Şirket, faaliyetleri esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapmaktadır. İlişkili taraflar ile önemli bakiyelerin detayı aşağıdaki gibidir:

(a) İlişkili taraflardan alacaklar/borçlar:

31 Aralık 2013						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ortaklar						
Ereğli Tekstil Turizm San. Tic. A.Ş.(1)	-	131.435	-	6.055.718	-	-
Diğer (1) (*)	-	-	-	-	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	-	-	-	-	75.823	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş. (2) (*)	-	-	-	-	15.690	-
Yeşil Adamlar Atık Yönetimi ve Taşımacılık A.Ş. (2)	-	-	-	-	45.500	-
Dolu Akaryakıt Pazarlama A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Güneş Albayrak Turizm Seyahat San. Ve Tic. A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş.(2)	152.625	-	-	-	-	-
Net Yayıncılık San. Tic. A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Tümosan Döküm A.Ş.	158.454	-	-	-	-	-
	311.079	131.435	-	6.055.718	137.013	-
31 Aralık 2012						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ortaklar						
Ereğli Tekstil Turizm San. Tic. A.Ş.(1)	-	6.420.116	-	-	-	-
Diğer (1) (*)	-	1.093.714	-	-	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	-	-	-	-	63.794	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş. (2) (*)	-	71.228.199	-	-	-	-
Albayrak Holding A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Dolu Akaryakıt Pazarlama A.Ş.(2)	-	-	-	-	4.983	-
Güneş Albayrak Turizm Seyahat San. Ve Tic. A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş.(2)	147.162	-	-	-	-	-
Net Yayıncılık San. Tic. A.Ş.(2)	-	-	-	-	-	-
Tümosan Döküm A.Ş.	261.367	-	-	-	-	-
	408.529	78.742.029	-	-	68.777	-

- (1) Ortak
(2) Nihai ortak (Albayrak Grup) tarafından kontrol edilen şirketler

(*) 22 Kasım 2012 tarihinde Şirket'in halka arzı için hazırlanan izahnamede Şirket'in ilişkili kuruluşu olan Albayrak Turizm Seyahat İnşaat Ticaret A.Ş.'den 30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla 82.425.792 TL alacağına ilişkin olarak halka arz yoluyla elde edilecek gelirlerden "Günlük Alım Emri Taahhüdü" kapsamında yapılacak alımlar için kullanılacak tutar düşüldükten sonra kalan bakiyenin halka arzdan sonra altı ay içerisinde nakden söz konusu ilgili şirketten tahsil edileceğine dair bir hüküm bulunmaktaydı. Söz konusu hükme bağlı olarak, Şirket'in 5 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşen halka arzı sonrasında "Günlük Alım Emri Taahhüdü" kapsamında yapılan geri alımlar sonrası kalan 15.764.808 TL'lik kısım Şirket'e ödenmiştir. 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla Şirket'in Albayrak Turizm Seyahat İnşaat Ticaret A.Ş.'den 71.228.199 TL alacağı bulunmaktaydı ve söz konusu alacağın 5 Haziran 2012 tarihine kadar tahsil edilmesi gerekmekteydi. Bu alacağa ilişkin yıllık %17,5 faiz oranı üzerinden sırasıyla 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait 3.129.398 TL ve 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla sona eren cari döneme ait 12.869.260 TL tutarında faiz tahakkuk ettirilmiştir. Ayrıca, Şirket, 31 Aralık 2012 itibarıyla Muzaffer Albayrak'tan alacaklarına ilişkin yıllık %17,5 faiz oranı üzerinden 165.068 TL tutarında faiz tahakkuk ettirmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

29. İlişkili taraflar açıklamaları (devamı)

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle ilişkili taraflardan alınan ve/veya ilişkili taraflara verilen herhangi bir teminat yoktur.

(b) İlişkili taraflarla yıl boyunca yapılan işlemler:

Hizmet ve diğer alımlar

	2013	2012
Tümosan Döküm A.Ş. (c)	7.166.516	1.384.852
Reklam Piri Medya İletişim A.Ş. (b)	24.930	1.031.518
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (a)	1.122.153	1.000.432
Net Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. (d)	-	250.000
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş. (d)	30.600	31.780
Albayrak Turizm Ticaret İnş.İth.İhr.Ltd. Şti. (d)	-	1.469
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş. (d)	-	1.080
Yeşil Adamlar Atık Yönetimi A.Ş. (d)	38.559	-
Ağa Maden İşletmeciliği San. ve Tic. Ltd. Şti. (d)	122.881	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş. (d)	28.241	-
Birlikte Dağıtım A.Ş. (d)	1.055	-
	8.534.935	3.701.131

- (a) Şirket bu firmadan bilgi işlem hizmeti almaktadır.
(b) Şirket bu firmadan reklam hizmeti almaktadır.
(c) Şirket bu firmadan hammadde almaktadır.
(d) Diğer alımlar

Satışlar ve diğer gelirler

	2013			2012		
	Faiz	Kira	Diğer	Faiz	Kira	Diğer
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş. (1)	4.908.388	-	-	12.869.260	148.397	1.575
Albayrak Turizm Seyahat A.Ş. (d)	-	-	-	-	-	41.667
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş. (2)	550.193	65.851	-	-	67.449	-
Güneş Albayrak Tuzim Sey. San.ve Tic.(1)	-	-	-	-	-	-
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (a)	-	999.470	-	-	49.305	-
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş. (1)	-	144.480	56.575	-	76.463	671.617
Tümosan Döküm A.Ş. (1)	-	144.480	1.182.580	-	11.664	798.579
Varaka Kağıt Üretim A.Ş. (1)	-	-	-	-	4.950	-
Muzaffer Albayrak (d)	-	-	-	165.068	-	-
	5.458.581	1.354.281	1.239.155	13.034.328	358.228	1.513.438

- (1) Albayrak Grubu tarafından kontrol edilen şirket
(2) Ana ortak

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

29. İlişkili taraflar açıklamaları (devamı)

İlişkili taraflara ödenen temettüleri

	2013
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	20.087.105
Muzaffer Albayrak	465.200
Ahmet Albayrak	465.200
Bayram Albayrak	465.200
Nuri Albayrak	465.200
Kazım Albayrak	465.200
Mustafa Albayrak	465.200
Hedef Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	465.200
MKK	3.405.495
	26.749.000

Şirket temettü ödemelerini Hedef Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'na nakit olarak, diğer hissedarlara ise borçlarına karşılık mahsup işlemi ya da alacağın devri yoluyla mahsup yöntemiyle gerçekleştirmiştir.

Üst yönetime sağlanan faydalar

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla üst yönetime sağlanan fayda ve menfaatlerin toplamı 777.320 TL'dir (31 Aralık 2012 – 712.716 TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları

Şirket'in başlıca finansal araçları banka kredileri, finansal kiralama yükümlülükleri, faktoring yükümlülükleri, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal araçların ana amacı Şirket'in faaliyetleri için finansman sağlamasıdır. Şirket bunların dışında faaliyetlerinin sonucu olarak ortaya çıkan ticari alacaklar ve borçlar gibi finansal araçlara sahiptir.

Şirket'in finansal araçlarının doğurduğu temel riskler faiz oranı riski, yabancı para riski, kredi riski ve likidite riskidir. Yönetimin bu risklerin yönetimiyle ilgili politikaları aşağıda özetlenmiştir. Şirket, ayrıca bütün finansal araçlarının pazar değeri riskini de göz önünde bulundurmaktadır.

Sermaye yönetimi

Şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını arttırmayı hedeflemektedir. Şirket'in sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 20 numaralı notta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Şirket'in üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Şirket, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmayı amaçlamaktadır.

Şirket sermayeyi borç/özkaynaklar oranını kullanarak izler. Bu oran net borcun toplam özkaynaklara bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi finansal borçlar, ticari ve diğer borçlar ile kısa ve uzun vadeli diğer yükümlülükleri içerir) düşülmesiyle hesaplanır.

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Toplam borçlar	53.142.180	129.533.101
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler	5.353.636	22.021.785
Net borç	47.788.544	107.511.316
Toplam özkaynaklar	233.690.723	198.489.809
Borç özkaynak dengesi	185.902.179	90.978.493
Net finansal borç / özsermaye oranı	20%	%54

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Faiz oranı riski

31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 itibariyle Şirket'in değişken faizli kredisi bulunmadığı için faiz oranı riski taşımamaktadır.

Yabancı para riski

Şirket başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır ve bu kur riski genellikle Avro ve ABD Doları cinsi ticari alacaklar, ticari borçlar ve finansal borçlardan kaynaklanmaktadır. Şirket bu riski en aza indirmek için, finansal pozisyonunu, nakit giriş/çıkışlarını detaylı nakit akım tablolarıyla izlemektedir.

Şirket'in 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibari ile net döviz pozisyonu aşağıdaki gibidir:

Toplam bazında	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
A.Döviz cinsinden varlıklar	6.159.101	1.116.678
B.Döviz cinsinden yükümlülükler	(14.132.140)	(14.383.953)
Net döviz pozisyonu (A+B)	(7.973.039)	(13.267.275)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Şirket'in 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibari ile yabancı para pozisyonu detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013								
	ABD Doları	TL Karşılığı	Avro	TL karşılığı	GBP	TL karşılığı	CHF	TL karşılığı	Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	17.040	36.369	970.900	2.851.048	-	-	-	-	2.887.417
Ticari alacaklar	228.484	487.654	259.520	762.080	-	-	-	-	1.249.734
Peşin ödenmiş giderler	282.682	603.329	406.365	1.193.292	53.962	189.480	15.000	35.849	2.021.950
Dönen varlıklar	528.206	1.127.352	1.636.785	4.806.420	53.962	189.480	15.000	35.849	6.159.101
Toplam varlıklar	528.206	1.127.352	1.636.785	4.806.420	53.962	189.480	15.000	35.849	6.159.101
Kısa vadeli finansal borçlar ve faktoring borçları	(206.140)	(439.965)	-	-	-	-	-	-	(439.965)
Ticari borçlar	(68.667)	(146.554)	(4.928.326)	(14.472.029)	-	-	-	-	(14.618.583)
Kısa vadeli yükümlülükler	(274.807)	(586.519)	(4.928.326)	(14.472.029)	-	-	-	-	(15.058.548)
Uzun vadeli finansal borçlar	(19.450)	(46.484)	-	-	-	-	-	-	(46.484)
Uzun vadeli yükümlülükler	(19.450)	(46.484)	-	-	-	-	-	-	(46.484)
Toplam yükümlülükler	(294.257)	(633.003)	(4.928.326)	(14.472.029)	-	-	-	-	(15.105.032)
Net yabancı para pozisyonu	233.949	494.349	(3.291.541)	(9.665.609)	53.962	189.480	15.000	35.849	(8.945.933)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

	31 Aralık 2012								
	ABD Doları	TL Karşılığı	Avro	TL karşılığı	GBP	TL karşılığı	CHF	TL karşılığı	Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	22.784	40.615	20.938	49.240	-	-	-	-	89.855
Ticari alacaklar	269.345	480.134	232.465	546.689	-	-	-	-	1.026.823
Dönen varlıklar	292.129	520.749	253.403	595.929	-	-	-	-	1.116.678
Toplam varlıklar	292.129	520.749	253.403	595.929	-	-	-	-	1.116.678
Kısa vadeli finansal borçlar ve faktoring borçları	5.373.471	9.578.749	-	-	-	-	-	-	9.578.749
Ticari borçlar	59.666	106.363	2.041.669	4.801.396	-	-	-	-	4.907.759
Kısa vadeli yükümlülükler	5.433.137	9.685.112	2.041.669	4.801.396	-	-	-	-	14.486.508
Uzun vadeli finansal borçlar	(57.531)	(102.555)	-	-	-	-	-	-	(102.555)
Uzun vadeli yükümlülükler	(57.531)	(102.555)	-	-	-	-	-	-	(102.555)
Toplam yükümlülükler	5.375.606	9.582.557	2.041.669	4.801.396	-	-	-	-	14.383.953
Net yabancı para pozisyonu	(5.083.477)	(9.061.808)	(1.788.266)	(4.205.467)	-	-	-	-	(13.267.275)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Döviz kuru duyarlılık tablosunun kar/zarar bölümünde 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle TL'nin aşağıda belirtilen yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi durumunda kapsamlı gelir tablosunun ne şekilde etkileneceği sunulmuştur. Analiz yapılırken, başta faiz oranları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

Şirket'in 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibariyle döviz kuru duyarlılık analizi tablosu aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2013	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	49.435	(49.435)
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		49.435	(49.435)
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(966.561)	966.561
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(966.561)	966.561
Toplam net etki		(917.126)	917.126
		31 Aralık 2012	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın Değer Kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(906.181)	906.181
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki			
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(420.547)	420.547
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(420.547)	420.547
Toplam net etki		(1.326.728)	1.326.728

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Kredi riski

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Şirket'e finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Şirket yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla işlemlerini gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda, yeterli teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Şirket'in maruz kaldığı kredi riskleri ve müşterilerin kredi dereceleri devamlı olarak izlenmektedir. Kredi riski, müşteriler için belirlenen ve Şirket yönetimi tarafından incelenen ve onaylanan sınırlar aracılığıyla kontrol edilmektedir.

Ticari alacaklar çok sayıda müşterileri kapsamaktadır. Müşterilerin ticari alacak bakiyeleri üzerinden devamlı kredi değerlendirmeleri yapılmaktadır.

31 Aralık 2013 itibari ile	Ticari alacaklar		Alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	311.079	53.792.169	6.187.153	-	-	5.341.663
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	53.464.000	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	311.079	52.849.487	6.187.153	-	-	5.341.663
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	942.682	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.016.194	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(2.016.194)	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

31 Aralık 2012 itibari ile	Ticari alacaklar		Alacaklar			Bankalardaki mevduat
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	408.529	54.467.137	78.742.029	-	-	22.015.786
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	45.486.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	408.529	53.260.504	78.742.029	-	-	22.015.786
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.206.633	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.504.861	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(2.504.861)	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenirliliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların vade detayı aşağıdadır:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	518.931	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	69.680	-
Vadesi üzerinden 3-6 ay geçmiş	1.121	34.425
Vadesi üzerinden 6 ay-5 yıl geçmiş	352.951	1.172.208
	942.683	1.206.633

Likidite riski

Likidite riski Şirket'in net fonlama ihtiyaçlarını karşılayamama riskidir. Likidite riski, kredi kuruluşlarıyla önceden belirlenmiş kredi limitleri kapsamında dengelenen nakit giriş ve çıkışları aracılığıyla yönetilmektedir.

Finansal yükümlülüklerinin vadelerine göre kırımını bilanço tarihinden vade tarihine kadar geçen süre dikkate alınarak gösterilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

30. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Aşağıdaki tablo Şirket'in 31 Aralık 2013 ve 31 Aralık 2012 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2013	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Banka kredileri	3.587.790	2.211.498	1.494.046	41.512	-	3.747.056
Ticari borçlar	33.258.307	33.335.361	-	-	-	33.335.361
İlişkili taraflara borçlar	139.962	139.962	-	-	-	139.962
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	332.586	332.586	-	-	-	332.586
Total	37.318.645	36.019.407	1.494.046	41.512	-	37.554.965

31 Aralık 2012	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Banka kredileri	49.190.787	32.596.629	15.840.738	1.797.539	-	50.234.906
Ticari borçlar	53.839.719	54.192.811	-	-	-	54.192.811
İlişkili taraflara borçlar	68.777	68.777	-	-	-	68.777
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.156.187	3.156.187	-	-	-	3.156.187
Total	106.255.470	90.014.404	15.840.738	1.797.539	-	107.652.681

31. Finansal araçlar (Gerçeğe uygun değer açıklamaları ve finansal riskten korunma muhasebesi çerçevesindeki açıklamalar)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Nakit ve nakit benzerleri gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmektedir. Ticari ve ilişkili taraflardan alacaklar iskonto edilmiş değerleri ile kaydedilmekte ve gerçeğe uygun değerlerinin defter değerlerine yaklaştığı varsayılmaktadır.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar, finansal borçlar ve diğer parasal yükümlülüklerin iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte gerçeğe uygun değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmekte olup yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

32. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur